

Thematische duiding: Ongelooflijk

Als we zeggen: 'Ik geloof', wat bedoelen we daar dan mee? Uitspreken 'ik geloof' kan heel veel verschillende ladingen krijgen. Je kan geloven in jezelf en anderen, in UFO's, God of Mohammed. Als wij in deze tekst spreken over het credo of over 'ik geloof', dan spreken we over het *christelijke geloof*. En zelfs dan is het niet altijd duidelijk wat 'christelijk geloof' eigenlijk is. Het is immers niet altijd gemakkelijk om 'ja' te zeggen op die christelijke geloofsboodschap. Als we zeggen: 'Ik geloof', dan zeggen we *ja op drie zaken*:

Enerzijds zeggen we *ja op een bepaalde geloofsinhoud*. We nemen dan aan dat Jezus geleefd heeft en is gestorven en verrezen, dat er eeuwig leven is, dat God een almachtige Vader is, dat er een heilige Geest is en een kerk. Die inhoud is niet altijd zo gemakkelijk te vatten. Anderzijds zeggen we *ja op iemand, op God* die ons graag ziet. Het is dus uiteindelijk een ja zeggen op een relatie met Hem. Daarom heeft geloven alles van doen met *vertrouwen*. Vertrouwen op mensen die we kennen en zien vraagt al een groeiproces. Dat vertrouwen is des te belangrijker als het gaat over God, die we niet zomaar zien.

Ten slotte zeggen we *ja op betrouwbare mensen of getuigen*. Als we een nieuwtje te horen krijgen, hangt het feit of we er geloof aan hechten ten dele samen met de inhoud van het bericht (is het geloofwaardig?), maar we zullen zeker ook rekening houden met de bron van het nieuws (is hij/zij betrouwbaar?). We hebben ons geloof immers 'van horen zeggen': begeleiders vertelden ons hun geloofsverhaal en in de Bijbel lezen we een hele weg van mensen die ons iets vertellen over de weg die God met mensen gaat.

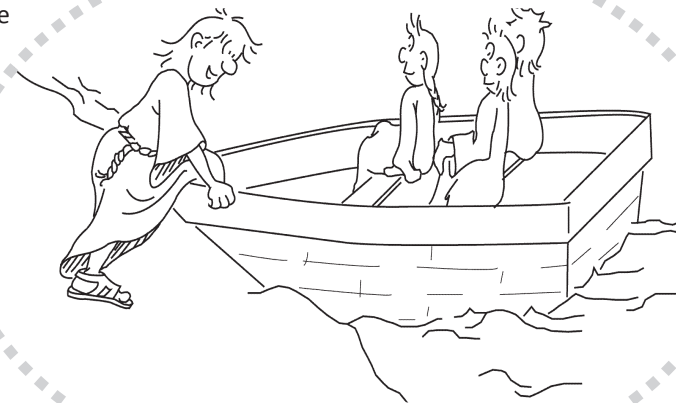
Zondag in de kerk spreken we samen ons geloof uit. Dat gebeurt in het Credo of de geloofsbelijdenis die we samen bidden. Daarmee drukken we uit dat we geloven. Credo is een Latijns woord en betekent: 'ik geloof'. De geloofsbelijdenis is ontstaan in de eerste eeuwen na Christus. De eerste christenen waren zo vol van de persoon van Jezus en van de ervaring dat Hij niet in de dood gebleven was, dat ze het aan iedereen doorvertelden. Eerst deden ze dat in korte, kernachtige formules. Ze zeiden bijvoorbeeld: 'De Heer leeft'. Vanuit het doopsel kreeg het Credo dan een structuur in drie delen: "Ik doop in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest". Generatie na generatie hebben christenen elkaar dat geloof doorgegeven en zo ontstond in de tweede eeuw de tekst die we vandaag kennen als korte geloofsbelijdenis, ook wel het Apostolicum of de Twaalf Artikelen genoemd. De langere belijdenis van Nicea-Constantinopel ontstond in de loop van de vierde eeuw. Het credo blijft tot op de dag van vandaag voor alle christenen de samenvatting van ons geloof. Het helpt ons dichter te komen bij de kern van ons geloof en ons leven.

Een centrale Bijbelse tekst over dit thema van geloven is ongetwijfeld de passage waar Jezus over water loopt (Mt 14, 22-33). We nemen die tekst als leidraad voor ons jaarthema. Om de doorlopende tekst te verwerken wordt af en toe een vraag cursief geplaatst. Ze probeert een link te leggen tussen de thematische duiding en de werking van de concrete jongerengroep waarvoor het jaarthema bedoeld is. Ze kan als gesprekstof dienen ten behoeve van de begeleiders.

01. "Naar de overkant gaan" (Mt 14,22)

Geloof kan vergeleken worden met een tocht 'naar de overkant'. De horizon is vaag en de andere oever is vaak nog niet in zicht. Er is geen vastgelegde route, maar er is een richting. We mogen erop vertrouwen dat die richting leidt naar Leven in overvloed. En dat doel zet ons in beweging.

We kunnen natuurlijk ook aan deze kant van de oever blijven, aan de

kant van het vertrouwde, datgene wat ons bekend is. Naar de overkant gaan vergt moed. Moed om te kiezen, moed om in beweging te komen, maar het is een weg die ons een rijker, voller leven belooft. We moeten onze angst voor het onbekende overwinnen. *Durven we in onze eigen groep van ons geloof getuigen? Geldt dat trouwens ook niet, wanneer we als begeleiders de vraag stellen hoe we nieuwe jongeren kunnen aantrekken? Ook dat zal niet gaan als we enkel bij de vrienden, het bekende blijven. Durven we naar buiten komen? Voelen we ons met onze groep gezonden?*

02. "Kleingelovige" (Mt 14, 31)

Eens we op weg zijn, ervaren we dat we ook wel dingen hebben moeten achterlaten. Sommige familieleden, vrienden volgen ons niet op onze tocht. Geloven vraagt dat we onze nek durven uitsteken en dat willen, durven of kunnen we niet altijd. Soms denken we, waar ben ik nu aan begonnen? Het was niet anders in Jezus' tijd. Op het visitekaartje van de eerste kerkleider, Petrus, staat in grote letters gedrukt: kleingelovige. Ook op dat van Thomas en op dat van de leerlingen van Emmaüs. Thomas zal alleen maar geloven als hij zijn vingers in de wonde van de verreezen Jezus kan leggen. De leerlingen van Emmaüs lopen ontmoedigd en ontgoocheld weg van Jeruzalem. Ze herkennen lange tijd de vreemdeling die hen vergezelt niet als Jezus. De ketting van kleingelovigen is zeer lang geworden en wij, wij horen erbij. *Wanneer ben je zelf kleingelovig?*

Geloven zet ons inderdaad aan tot daden (op weg naar de overkant) en meer nog tot het beleven van die daden vanuit een relatie met de Heer. Maar vandaag is het verre van evident om samen met de eerste christenen te zeggen: 'Hij leeft'. Zoals liefde tussen twee mensen kan groeien, zo ook groeit ons geloof, met vallen en opstaan. Ook aan een relatie tussen mensen moet gewerkt worden; het is niet elke dag rozengeur en maneschijn. Die liefdesrelatie uit zich ook in concrete daden (zorg voor elkaar, een geschenkje, een liefdevol woord,...) en ook dat lukt niet alle dagen even gemakkelijk. Zelfs heiligen en grote kerkleiders horen thuis in die ketting van kleingelovigen. Ook zij worstelen met moeilijke periodes. Zo is het uit de dagboeken van de zalige moeder Teresa van Calcutta bekend hoe zij een periode kende van duisternis en twijfel, waar ze zich machteloos voelde. Dat is trouwens niet erg, God is een barmhartige en nabije God die rekening houdt met ons niet-kunnen en ons telkens nieuwe kansen aanbiedt. Iedereen twijfelt wel eens en voelt zich soms machteloos, ook in een liefdesrelatie, maar God blijft ons altijd nabij.

03. "Door de golven geteisterd" (Mt 14,24)

Geloven is inderdaad niet evident en soms lijkt alles tegen te zitten. *Wat doen we als alles ons tegenzit? Wanneer zit het tegen?* We illustreren alvast met enkele voorbeelden. Wanneer we de tocht naar de overkant beginnen, ontdekken we niet alleen onze eigen twijfels en vragen, er zijn ook anderen die ons uitlachen, kritische vragen stellen en helemaal niet begrijpen waarom wij die kant op willen. We voelen ons dan als groene muizen, als enkelingen die in een wankel sloepje bij tegenwind stroomopwaarts moeten roeien. Dat vraagt veel kracht, energie en uithoudingsvermogen en die hebben we niet altijd. De moed kan ons soms in de schoenen zinken.

Over water lopen is een Bijbels beeld voor het kwade, het negatieve overwinnen. We ervaren zelf toch dagelijks hoe moeilijk dat soms is. In zo'n crisissituatie gaan we spoken van angst zien, we zien de toekomst somber tegemoet. Even overwegen we om terug te gaan naar de veilige, bekende oever, maar zelfs dat is niet meer mogelijk in de storm.

Als begeleiders voelen we ons ook wel eens in de storm van de twijfel. We botsen op onze beperkingen en op die van andere mensen. We lijken soms meer redenen te hebben om niet dan om wel te geloven. Een mens kan toch niet over water lopen, zegt de wetenschap en zo zijn er al vele geloofspunten door de wetenschap van vandaag achterhaald. Bovendien is er in de wereld verschrikkelijk veel lijden aanwezig. Veel van dat lijden wordt door mensen veroorzaakt, maar niet alles en zelfs als mensen veel miserie veroorzaken, neemt dat niet weg dat veel onschuldigen moeten afzien. Hoe kan je dat nu rijmen met een God die een goede Schepper is? Trouwens, als er maar één God is die wil dat de mensen Hem kennen, waarom zijn er dan verschillende godsdiensten? Leidt die veelheid van godsdiensten ook niet tot geweld en oorlog? *En wij? Welke vragen en moeilijkheden doen ons geloof soms zinken?*

Ja, ons vaak prille geloof, ons wankel oversteken naar de andere oever, wordt van alle kanten bestookt met tegenwind. Geloven wordt dan *ongelooflijk*. En dan vragen we ons vaak af: gaan we zinken of is er een manier om overeind te blijven en te blijven geloven?

04. "Blijf Kalm! Ik ben het, wees niet bang!" (Mat 14,27)

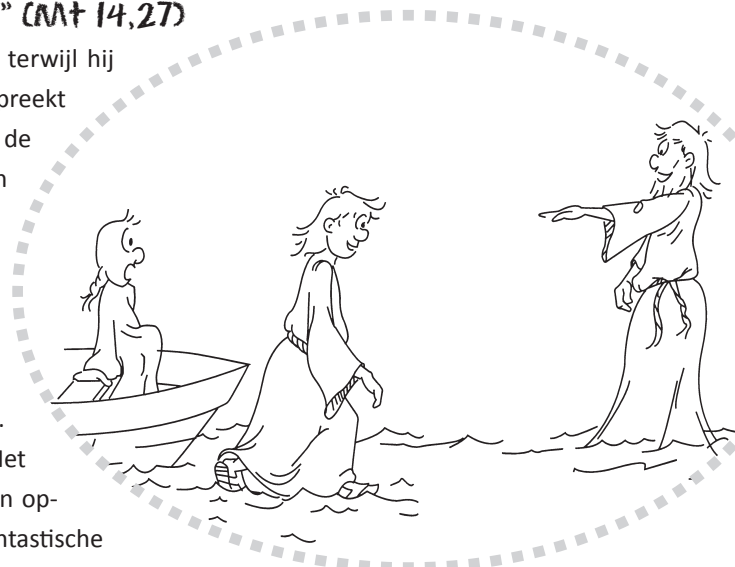
Voor Petrus is de ervaring dat Jezus hem de hand reikt terwijl hij zinkt zo'n **topervaring**, die hem doet volhouden. Jezus spreekt vertrouwde woorden: wees niet bang! Hoe vaak hadden de leerlingen Hem dit niet horen zeggen. Als begeleiders staan we vaak alleen of met enkelen. Het is dan goed af en toe Jezus op te zoeken. Ook vandaag kan je Hem ontmoeten in een woord van een enthousiaste medebegeleider, in een Schrifttekst, in gebed, in iemand die naar je luistert, in een priester of religieuze, in de jongeren die toch elke keer weer paraat zijn, ook al zijn het er misschien niet veel... Zulke woorden en ervaringen geven moed en inspiratie. Het doet deugd dat we niet alleen nieuwe horizonten moeten opzoeken, maar dat we kunnen terugvallen op wat we aan fantastische momenten mochten ervaren: een kamp, een pelgrimstocht, het opzetten

van een actie voor anderen die slaagt... Op die momenten zeggen we wel eens: wow, ongelooflijk, wat is het fijn dat we dit mogen meemaken. *Wat zijn onze topervaringen? Wie zijn voor ons getuigen van geloof? Wie geeft ons opnieuw vertrouwen? Wie helpt ons bij onze twijfels?*

Wanneer Petrus Jezus herkent, stapt hij overboord in het vijandige water. Maar hij doet dat pas, wanneer Jezus hem uitnodigt en zegt: 'Kom'. *Durven we als begeleider ook 'Kom' zeggen? Durven we gids zijn?* We moeten jongeren soms over de drempel halen, niet door dwang of overtuigingskracht, maar door uitnodigend en hartelijk te zijn. Zo ontdekken jongeren soms dat ze tot meer in staat zijn dan ze zelf denken. Zo leren ze grenzen verleggen. Zien we ook niet vaak hoe de ene jongere de andere naar een activiteit meebrengt?

Maar Petrus zinkt en wanneer hij dreigt te zinken, reikt Jezus hem de hand. Jezus is altijd reddend nabij en laat ons nooit alleen. Ook als mensen besluiten uit de boot te stappen, laat God hen niet alleen. Als we ervaren dat Jezus bezorgd om ons is en ons nabij is ook in de duistere momenten, dan is dat een groot geschenk. Het geschenk om de toekomst vol vertrouwen tegemoet te gaan, omdat die niet alleen van ons afhangt. Alleen in verbondenheid met Jezus kan je het water op.

Het stillen van de storm en het over water lopen maken deel uit van een speciaal soort wonderverhalen: de

natuurwonderen. Ze moeten niet letterlijk gelezen worden, maar drukken een diepe geloofsinhoud uit: Jezus redt ons van het kwade en de dood (water). Het kwade en de dood staan symbool voor alles wat ons van het geluk, het volle leven afhoudt: wanneer je onecht bent, wanneer je jezelf niet bent, wanneer je elkaar de dood aandoet, wanneer je bewust eten verspilt... Jezus probeert zijn hele leven mensen nieuwe kansen te geven en te oriënteren naar een nieuwe toekomst van vrede en vrijheid. Dat is ook wat Petrus overkomt. Wij kunnen onszelf evenzeer de vraag stellen: *waar of wanneer werd ons de hand gereikt?*

Naast topervaringen kunnen jongeren en ook wijzelf steun vinden in het **gebed**. Is dat niet een van de mooie ervaringen, wanneer jongeren samen komen om te bidden (Taizé, Wereldjongerendagen, wake op Goede Vrijdag, Tibériade...). Af en toe doet het ook deugd alleen te zijn en op jezelf terug te vallen en misschien zo de bron van je bestaan op het spoor te komen. Jezus zelf had die steun nodig: vaak trekt Hij zich terug in gebed en zoekt de afzondering op. Zijn sterkte en Zijn rots was de Vader. Vanuit dat vertrouwen leeft, spreekt en handelt Hij. Om het vol te houden, hebben we dus steunpunten en krachtbronnen nodig, net zoals Jezus en Petrus.

05. "Toen ze in de boot stapten, ging de wind liggen" (Mat 14, 32)

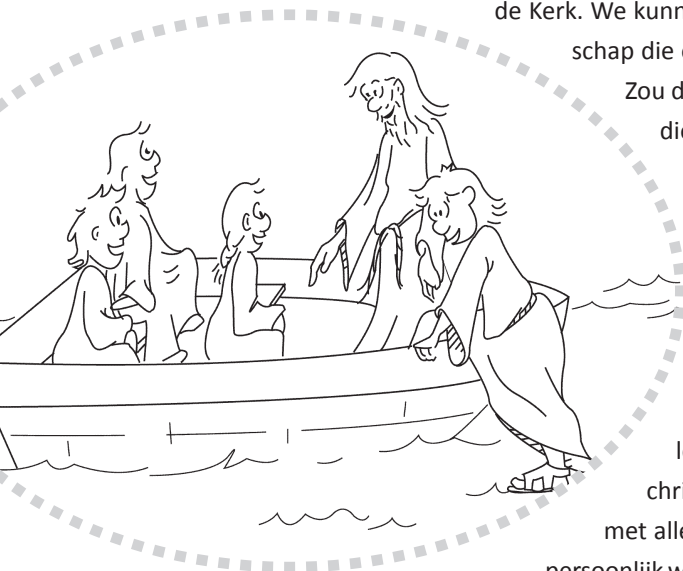
De leerlingen varen naar de overkant in een boot. Het vraagt niet veel fantasie om daarin een beeld te zien van de Kerk. We kunnen het niet alleen, maar hebben groepen nodig, een gemeenschap die ons draagt. Zou dat niet de diepste betekenis zijn van de Kerk?

Zou dat ook niet de diepste zin zijn van IJD als een bredere beweging die jongeren en geloof wil dragen in moeilijke tijden?

Als we alleen varen, houden we het wellicht niet vol en halen we de overkant niet. We hebben Jezus nodig die ons de hand reikt, maar we hebben ook elkaar nodig. We hebben de medebegeleiders nodig en jongeren hebben een groep nodig. De groepen hebben IJD nodig en IJD de bredere kerk.

Als we in de kerk het credo bidden, dan zeggen we wel 'ik' geloof, maar toch spreken we de woorden samen uit, niet alleen in de eigen parochiegemeenschap, maar verbonden met alle christenen in de wereld. Niet alleen met hen die nu leven, maar ook met allen die geleefd hebben en nu bij God zijn. Soms hebben we het persoonlijk wat moeilijker met bepaalde geloofspunten, maar dan kunnen we ons laten dragen door het geloof van de anderen die met ons meebidden. We kunnen ook voor elkaar bidden. Ook grote figuren en heiligen uit het verleden worstelden met dezelfde soort vragen als wij, ook zij kunnen daarom een inspiratiebron zijn. Trouwens, in onze jeugdpastorale groepen gelooft ook niet iedereen even sterk. Gelukkig kunnen we ook daar elkaar dragen en mogen ook wij kleingelovigen zijn.

En toch kies je uiteindelijk zelf of je gelovig wil zijn, of je vertrouwt, of je naar de overkant wil. Niemand wordt gedwongen in de boot te stappen, iedereen is vrij zich bij een jongerengroep aan te sluiten. De diepste keuzes in ons leven maken we eigenlijk alleen (ons beroep, ons lief, ons geloof...), maar eens we een keuze gemaakt hebben, staan we er gelukkig niet alleen voor. En soms wordt ons kiezen ook door anderen beïnvloed. Soms stappen we gewoon de boot in en wagen het erop, we zien dan wel of het ons ding is. We kunnen altijd ook uit de boot stappen. Geloof heeft zowel met 'ik' als met 'wij' te maken. Wat betekent de kerk voor jou persoonlijk? Voel je je gesteund door andere jongerengroepen, door de parochie, door IJD?

06. "U bent werkelijk Gods Zoon" (Mt 14,33)

Hoe eindigt het verhaal van het lopen over water? Bereiken ze de overkant? We weten het eigenlijk niet. Alle leerlingen buigen zich voor Jezus neer en zeggen: 'U bent werkelijk Gods Zoon!' Als dat geen geloofsbelijdenis is! Als de leerlingen dat vertrouwensvol kunnen zeggen na alles wat ze aan storm hebben meegemaakt, dan is dat ongelooflijk. Ze hebben er een nieuwe zekerheid bij: er is er één die met ons gaat en Hij laat ons nooit in de steek, ook al merken we dat soms pas achteraf. *Geloof je zelf dat God jou nooit in de steek laat?* Als we deze boodschap als begeleiders kunnen meegeven aan onze jongeren, dan geven we hun wel geen blauwdruk, geen gps-routepanner, maar ervaren ze misschien wel een kompas om hen te helpen navigeren naar de overkant. Ik wens jullie een ongelooflijk goede vaart!

Gert Poelman, voorzitter IJD